

Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Економічний факультет

ПАСІЧНИК ТЕРЕЗА ПЕТРІВНА

ОРГАНІЗАЦІЯ І МЕТОДИКА ОБЛІКУ ТА КОНТРОЛЮ (АНАЛІЗУ,
АУДИТУ) БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ РОСЛИННИЦТВА

071 «Облік і оподаткування»

Автореферат
на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Івано-Франківськ – 2023

Дипломна робота виконана в Прикарпатському національному
університеті імені Василя Стефаника

Науковий керівник : д. е. н. проф Василюк М.М.

Рецензент : д.е.н. проф Буртняк І.В.

Захист відбудеться «22»червня_2023р.

Завідувач кафедри

Баланюк І.Ф.

ЗМІСТ ДИПЛОМНОЇ РОБОТИ

ВСТУП

**РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ВИВЧЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ
ОБЛІКУ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ РОСЛИННИЦТВА**

1.1. Облік біологічних активів рослинництва: основні характеристики та оцінювання

1.2. Практика обліку біологічних активів рослинництва на сільськогосподарських підприємствах

1.3. Переваги та недоліки існуючих методів обліку та контролю

Висновки до Розділу 1

**РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ФЕРМЕРСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
«ЗАРІЧНЕ-1»**

2.1. Особливості діяльності

2.2. Особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві

2.3. Організація управлінського обліку на підприємстві

2.4. Особливості планування аудиту

2.5. Основні засади побудови обліку в системі оподаткування діяльності фермерського господарства «ЗАРІЧНЕ-1»

2.6. Особливості організації аналітичної роботи на підприємстві

Висновки до Розділу 2

**РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ВПРОВАДЖЕННЯ МЕТОДИКИ ОБЛІКУ ТА
КОНТРОЛЮ БІОЛОГІЧНИХ АКТИВІВ**

Висновки до Розділу 3

ВИСНОВКИ

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Облік біологічних активів є складним питанням, яке потребує глибокого розуміння специфічних характеристик сільськогосподарських культур, таких як цикл їх росту, зрілість та врожайність. В Україні сільськогосподарська галузь стикається з багатьма викликами, включаючи зміну клімату, деградацію земель та зміну ринкових умов. Належний облік біологічних активів може допомогти фермерам і сільськогосподарським підприємствам орієнтуватися в цих викликах і приймати обґрунтовані рішення щодо розподілу ресурсів. Крім того, належна практика бухгалтерського обліку може допомогти у дотриманні міжнародних стандартів і правил бухгалтерського обліку.

Аналіз публікацій та досліджень. Вивченню проблеми інформаційного забезпечення обліку витрат виробництва, а також розвитку теорії і практики управлінського обліку присвячені праці як вітчизняних, так і зарубіжних учених: Ф.Ф. Бутинця, В.М. Жука, М.Ф. Огійчука, В.В. Сопка, О.П. Скрипан та інших.

Проблемні питання бухгалтерського обліку в сільському господарстві згідно з вимогами П(С)БО 30 «Біологічні активи» досліджували такі вітчизняні вчені-економісти як М.Ф. Огійчук, Н. Гончаренко, С. Дерев'яненко і Т. Олійник, Н. Кирнасівська, Н.М. Ткаченко та інші.

Метою нашого дослідження є аналіз практики обліку біологічних активів у рослинництві на фермерському господарстві «ЗАРІЧНЕ–1».

Поставлена мета досягається вирішенням наступних **завдань**:

- 1) розглянути основні характеристики та оцінювання обліку біологічних активів рослинництва;
- 2) дослідити практику обліку біологічних активів рослинництва на сільськогосподарських підприємствах;

- 3) проаналізувати переваги та недоліки існуючих методів обліку та контролю;
- 4) дослідити особливості діяльності «ЗАРІЧНЕ-1»;
- 5) дослідити особливості організації бухгалтерського обліку на підприємстві;
- 6) проаналізувати фінансовий стан фермерського господарства «ЗАРІЧНЕ-1»;
- 7) розробити методику обліку та контролю біологічних активів рослинництва;
- 8) надати рекомендації з впровадження розробленої методики обліку та контролю біологічних активів.

Об'єктом роботи є теоретичні і практичні аспекти вивчення обліку біологічних активів у рослинництві.

Предметом роботи є дослідження практики обліку біологічних активів у рослинництві на фермерському господарстві «ЗАРІЧНЕ-1».

Практична цінність: результати цього дослідження дадуть змогу зрозуміти поточну практику та проблеми обліку біологічних активів у рослинництві в Україні. Дослідження запропонує шляхи вдосконалення практики бухгалтерського обліку, що може допомогти підвищити ефективність і прибутковість рослинництва. Результати цього дослідження можуть бути корисними для фермерів, сільськогосподарських підприємств, бухгалтерів і політиків. Крім того, дослідження може сприяти розробці міжнародних стандартів обліку біологічних активів.

Під час написання роботи використовували наступні **методи дослідження:** теоретичні (аналіз і синтез теоретичного матеріалу, пошуковий, класифікації) і практичні (статистичний, аналітичний).

Структура роботи. Робота складається зі змісту, вступу, трьох розділів, висновків, списку літератури з 34 джерел. Загальний обсяг роботи становить 51 сторінку.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «Теоретичні аспекти вивчення особливостей обліку біологічних активів рослинництва» ми розглянули теоретичну базу та основні поняття, пов'язані з обліком біологічних активів у сільському господарстві. Цей розділ спрямований на розкриття теоретичних аспектів обліку біологічних активів, включаючи їх характеристики та методи оцінювання.

В цьому розділі також розглядаються теоретичні основи бухгалтерського обліку біологічних активів у сільському господарстві згідно з вимогами національних та міжнародних стандартів. Оглянули літературні джерела, дослідження вітчизняних та зарубіжних учених, щоб отримати комплексний огляд теми.

Розділ виконує роль теоретичної основи для подальшого дослідження обліку біологічних активів та розробки ефективної методики обліку на сільськогосподарському підприємстві.

У розділі 2 «Аналіз діяльності фермерського господарства «Зарічне-1» детально вивчається та оцінюється фермерське господарство «Зарічне-1». У цьому розділі досліджуються різні аспекти діяльності господарства з метою визначення його потенціалу, ефективності та перспектив розвитку.

Розглядається організаційна структура господарства, включаючи розділи за видами діяльності та підрозділи. Також аналізуються основні цілі та стратегії розвитку господарства.

В розділі проводиться аналіз фінансово-економічної діяльності господарства. Досліджується фінансовий стан господарства, включаючи аналіз доходів, витрат, прибутку та рентабельності. Також вивчаються показники ефективності, такі як оборотність активів, рентабельність капіталу та інші фінансові показники

Загалом, розділ "Аналіз діяльності фермерського господарства «Зарічне-1»" надає глибокий інсайт у функціонування господарства і допомагає визначити його потенціал та перспективи розвитку.

У розділі 3 «Рекомендації впровадження методики обліку та контролю біологічних активів» метою є запропонувати конкретні рекомендації щодо впровадження ефективної методики обліку та контролю біологічних активів у контексті розглянутого господарства. Проводиться огляд наявних методик обліку та контролю біологічних активів, зокрема розглядаються попередні дослідження та передовий досвід у цій галузі. Вивчаються різноманітні методи та підходи, що застосовуються для ефективного обліку рослинництва та тваринництва, а також аналізуються їх переваги та недоліки.

У цьому розділі формулюються конкретні рекомендації щодо впровадження обраної методики обліку та контролю біологічних активів у конкретному господарстві. Враховано особливості фермерського господарства «Зарічне–1» та поставлено цілі і завдання, які мають бути досягнуті шляхом впровадження нової методики. Рекомендації охоплюють такі аспекти, як визначення облікових процедур, використання інформаційних систем та технологій, організація контролю за біологічними активами, врахування стандартів та вимог щодо документування

ВИСНОВКИ

Під час написання роботи і досягнення поставленої мети ми дійшли висновки, що облік біологічних активів рослинництва є важливим аспектом ведення сільського господарства, що забезпечує ефективне та ефективне використання ресурсів у процесі виробництва. Належний облік і моніторинг біологічних активів є важливими для прийняття обґрунтованих рішень, управління ризиками та дотримання вимог законодавства.

Методологія обліку та контролю біологічних активів у рослинництві передбачає ідентифікацію, класифікацію, вимірювання, визнання та розкриття інформації про біологічні активи та пов'язані з ними операції. Ця методологія вимагає всебічного розуміння біологічних характеристик сільськогосподарських культур і тварин, а також різних методів оцінки та вимірювання.

Основним завданням обліку біологічних активів є надання точної та достовірної інформації про кількість, якість та вартість біологічних активів, яка є необхідною для прийняття ефективних рішень. Ця інформація може бути використана фермерами, інвесторами, кредиторами та іншими зацікавленими сторонами для оцінки фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства та визначення можливостей для покращення.

Однією з ключових проблем в обліку біологічних активів є необхідність точного вимірювання темпів зростання та виробництва. Це вимагає використання відповідних методів оцінки вартості біологічних активів на різних стадіях росту та виробництва, на які можуть впливати різні фактори, такі як погодні умови, хвороби та шкідники. Використання сучасних технологій, таких як точне землеробство, датчики та дистанційне зондування, може допомогти підвищити точність вимірювання та моніторингу біологічних активів.

Належний облік і контроль біологічних активів рослинництва також вимагає ефективного управління запасами та стратегії управління ризиками. Фермери повинні вести точні записи щодо кількості та якості біологічних активів, а також відповідних витрат і доходів, щоб забезпечити наявність у них достатніх ресурсів для управління процесом виробництва та прийняття

обґрунтованих рішень. Ефективні стратегії управління ризиками можуть допомогти пом'якшити вплив різних ризиків, таких як погода, шкідники, хвороби та коливання ринку, які можуть вплинути на вартість і прибутковість біологічних активів.

На додаток до фінансових переваг, належний облік біологічних активів також може сприяти сталим сільськогосподарським практикам. Завдяки ефективному моніторингу та управлінню біологічними активами фермери можуть зменшити відходи, оптимізувати використання ресурсів і покращити екологічні показники. Це може призвести до підвищення продуктивності та прибутковості, а також до зменшення впливу на навколишнє середовище та підвищення соціальної відповідальності.

Зарічне знаходиться в сільській місцевості, і сільське господарство є основною галуззю діяльності. На сайті представлена інформація про види культур, які вирощуються в регіоні, такі як пшениця, кукурудза, соняшник. Також надається інформація про сільськогосподарські кооперативи та компанії, що працюють на території.

Отже особливостями вирощування рослинництва в сільськогосподарському підприємстві «Зарічне» є орієнтація на диверсифікацію культур, сучасні технології, контроль якості, стійкі практики та міжнародну сертифікацію.

У третьому розділі була створена методика обліку та контролю біологічних активів рослинництва, яка є комплексом процедур та інструментів для ефективного відстеження руху біологічних активів на різних етапах їх життєвого циклу.

СПИСОК ОСНОВНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Заточна Д.С., Кравченко О.В. Проблеми визнання та оцінки поточних біологічних активів. Розвиток національних фінансово-економічних систем в умовах глобальних викликів : збірник матеріалів II Міжнарод. наук.-практ. інтернет-конф. (Київ, 5 жовт. 2018 р.) Київ, 2018. С. 87-90
2. Кулик В.А. Облікова політика підприємства: набутий досвід та перспективи розвитку : монографія. Полтава, 2014. 373 с
3. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 41 «Сільське господарство», Міжнародний документ від 01 січ. 2012 р. Верховна Рада України : [сайт]. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/929_021
4. Скирпан О. П. Особливості організації обліку біологічних активів на сільськогосподарських підприємствах. Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2012. С. 106-110.
5. Сопко В. В. Особливості оцінки й обліку доходів та витрат як основних економічних категорій формування фінансових результатів і забезпечення фінансової безпеки підприємства. Зовнішня торгівля. Економічна безпека. 2012. № 8. С. 103-106.
6. Спіцина В. В. Механізми управління витратами сільськогосподарських підприємств в умовах економічної невизначеності. 2017. № 1 (41). С. 705-708. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/1/169.pdf>.
7. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами : підручник. Київ, 2016. 1040 с.
8. Цуканов О. Ю. Нормативно-правове регулювання обліку та аудиту виробничих витрат. Обліково-аналітичне забезпечення інноваційної трансформації економіки України : матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції (Одеса, 16 – 20 трав. 2016 р.). Одеський нац. політех. ун-т.
9. Шевченко Н. О. Теоретичні проблеми обліку витрат виробництва. Інноваційна економіка. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. 2012. № 9. С. 276-279.
10. Шмиголь Н. М. Актуальні проблеми та шляхи удосконалення обліку витрат на підприємствах. Вісник Запорізького національного університету. 2015. № 3 (27). С. 108-114.
11. <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=10659510>
12. <https://www.ua-region.com.ua/36524952>